

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 50 K Félévre 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Egységes kormányzópárt

Pröhle Vilmos az egységes pártokról és a nyugatmagyarországi kérdéstről

A MTL. munkatársa ma felkereste a Debrecenben tartózkodó Pröhle Vilmos nemzetgyűlési képviselőt, hogy tőle a jelenlegi bel- és külpolitikai helyzetre vonatkozólag néhány kérdéstről felvilágosítást kérjen. A képviselő ur a többek között a következőket mondotta:

— Már hosszabb ideje nem voltam Debrecenben és nem tudtam szerét ejteni annak, hogy a szokásos beszámolókat megtartsam. Ennek az oka abban van, hogy politikai elfoglaltságom részben külföldi utazásokat tett szükségessé, részben pedig nagyon Budapesthez kötött. Arról természetesen, hogy milyen irányú és milyen célú tárgyalásokban vettem részt és milyen működést fejtettem ki, nem nyilatkozhatom, mivel az ügyek természete azt nem engedi meg. Egyébiránt a legközelebbi időben beszámoló tartása végett fogok lejenni Debrecenbe, amely alkalommal az összes belpolitikai függő kérdésekről el fogom mondani véleményem.

Munkatársunk megkérdezte, hogy mi a véleménye az újabban ismét előtérbe kerülő és mind gyakrabban szóba kerülő egységes párt megalakítására vonatkozó kísérletekről. Erre vonatkozólag a képviselő ur a következőket mondotta:

— Hogy egységes elvi alapon és egységes program alján álló többségre legyen a parlamentnek és ezen az alapon egy szilárd parlamenti többségre támaszkodó kormány vezesse az ország ügyeit, régi, természetes óhaj, mert az igazi pártegységet se koalíció, se fúzió, se pártszövetség nem pótolhatja. Azt mondani, hogy a nemzetgyűlés munkaképtelen volt, nem lehet, mert sok munkát végezett el. Ez a nagy munka azonban nem összehangzott valami, mivel ugyiszólván mindig kompromisszum eredményeképp jelentkezett. A nemzetgyűlésen a legutóbbi időben lejátszódott események, nemkülönben bizonyos következmények, amik beállottak úgy a kül-, mint a belpolitikában s amelyek a közönségben megint a bizonytalanság érzetét ébresztették fel, újból előtérbe hozzák azt a gondolatot, hogy csak egy komoly és szilárd egységes többség segíthetné ki az országot a mai helyzetéből. Ennek a többségnek az összeforrasztása kétségtelenül nehézséggel jár, de azért megvan a lehetősége, ha ügyesen és céltudatosan nyulnak e munkához.

— Tökéletesen meg vagyok arról győződve, hogy igazán komoly nemzeti, keresztyén alapon és annak érdekében levő pártprogram alapján a nemzetgyűlésnek minden értékes konstruktív elemét egyesíteni lehet. Akik esetleg úgy gondolkoznak, hogy az egységes pártalakulás a keresztyén nemzeti irányzat eljöttével volna lehetséges, azok súlyosan tévednek, mert bármennyire harsogják is bizonyos oldalról, hogy a „kurzus“ diszkreditálódott és lejárt a magát, lényegében csak arról lehet szó, hogy egyes emberek járták le magukat, de nem arról, hogy a keresztyén és nemzeti eszme, mint politikai és társadalmi vezérgondolat bukott volna meg Magyarországon.

A keresztyén és nemzeti irányzat annyira természetes uton jött létre, és oly mély gyökereket vert a magyarság széles rétegeiben, hogy Magyarországon mást, mint nemzeti és keresztyénvédő politikát már csinálni nem lehet. A nemzet a súlyos csapások terhe alatt már

tudatára ébredt annak, hogy fajok élet-halál harcába van belekeverve és a jogrendet sem értelmezheti másképpen, mint úgy, hogy a magyar államhatalom arra való, hogy egész erejével a keresztyén magyarságot védelmezze és támogassa a létért folytatott rettenetes küzdelmében.

Ha a politika nem akar uri huncutság lenni, akkor más alapelvből kiindulni és más cél felé haladnia nem szabad.

A most nagyon aktuális nyugatmagyarországi kérdéstről pedig a képviselő ur a következő felvilágosításokat adta:

Nyugatmagyarország sorsa tulajdonképpen a békeszerződés ratifikálása alkalmával már meg volt pecsételve, amennyiben az antant árnyékát se mutatta eddig annak, hogy más, mint nyers hatalmi kérdések vezetnek. Hogy a nyugatmagyarországi kérdésben való hajthatatlanságukat csak azzal tudják megokolni, hogy a békeszerződés bármely pontjának a meg nem tartása az egész békeművet döntően romba, nyílt bevallása az úgynevezett béke-

épület rettenetes rozogásának. — Erkölcsi szempontból Ausztria viselkedése a leglesújtóbb kritikát is megérdemli. Azzal, hogy egykori szövetségese területére a trianoni és saint-germaini békeszerződések alapján jogot formál, Ausztria a legyőzött nemzetek természetes szolidaritása ellen vétett másrészt önmagát fosztotta meg egy erkölcsi, mint jogi alaptól, arra vonatkozólag, hogy saját elszakított német területeit vissza vindikálja. Igaz, hogy Ausztriában nagyon sokan el vannak keseredve a mostani osztrák politika ellen, ez azonban nem változtat azon, hogy Magyarország az osztrákokat ezentul a magyarfajok között lesz kénytelen sorozni. Nyugatmagyarországnak az anyaország mellett való megmaradása lehetővé volna az első lépés a megnyugvásra alapuló béke felé. A nagyhatalmak ezt a lépést nem merték megtenni, bár már vezetőpolitikusaik is tudatára ébredtek annak, hogy milyen igazságtalan és lelketlen munkát végeztek azok, akik a trianoni békét diktálták. Komoly ember már nem hiheti, hogy az úgynevezett békeépület fenn volna tartható, csak az időpontot nem lehet még kiszámítani, amikor teljesen összeomlik. De nem hiú optimizmus, mert tény, hogy az erőszaknak és hazugságnak minden alkotása kezdetből fogva férges és a disztelen elmozdulással van eljegyezve.

Segítenek a tisztviselők helyzetén

Bernolák miniszter nyilatkozata

Budapest, szeptember 19. Vasárnap délelőtt tartotta meg beszámolóját Reischl Richárd, a keszthelyi kerület nemzetgyűlési képviselője. Ott volt Bernolák Nándor népjóléti miniszter is, aki a következőket mondotta:

— A kormány mindent megtesz, hogy a szegényebb osztályok terheit megkönnyítse. Ebből a célból javaslatot fog a nemzetgyűlés elé terjeszteni a tisztviselők segélyének újból meghosszabbítására és rendezésére.

— A drágasági segélyt száz százalékkal felemlik, a három hónapi száz százalékos segélyt beszerzési előlegképpen utalják ki és felemlik a családi pótlékot is száz százalékkal.

— A kedvezményes cipő és ruhaellátást a tisztviselők családtagjaira is kiterjesztik. Kétszáz millió koronát a beteg tisztviselők családtagjainak segítésére fog fordítani a kormány.

Hegedüs Loránt lemondott

Csütörtökön felszólal a nemzetgyűlésen

Budapest, szept. 19. Hegedüs Loránt pénzügyminiszter a legutóbbi minisztertanácson bejelentette, hogy tárcájától megválnak. A minisztertanács ezt a bejelentést már tudomásul is vette, így tehát a pénzügyminiszter távozásra befejezetté vált. A pénzügyminiszter ugyan még hivatalában tartózkodik, de már a nemzetgyűlés csütörtöki ülésén tervbe volt hosszabb beszédét nem mondja el, hanem csak röviden fogja megindokolni, hogy mi késztette távozásra. Ugyanekkor biztos értesülésünk szerint a kiviteli visszaéléseket újból adatokkal fogja megvilágítani. Ő ugyanis annakidején a minisztertanácson ellenezte azt a belpolitikai gazdalkodást, hogy mindendron forszírozzák a kivitel, de a kormány tagjainak legnagyobb része ragaszkodott ahhoz. Így tehát pénzügyi politikája ellenkezésbe jutott a kormány tagjai által inaugurált politikával és nem maradt más számára, minthogy helyéről távozzék.

A „Nép“ szerint politikai körökben különösen nagy hibájának tartják, hogy az ingatlan vagyonsváltás javaslatnál mindenben hozzájárult a kisgazdapárt követeléseivel és így terveinek egy részét saját maga döntötte halomra. Ezt ő maga is érezte, de az akkori helyzetben már nem tudott azon segíteni.

A „Magyarország“ írja: Illetékes helyen az a vélemény, hogy Hegedüs Loránt pénzügyminiszternek nincsen joga eltávozni, mert kötött terminusra és egy program megvalósítására kapott megbízást és amíg ez a terminus le nem telik, vagy pedig amíg feladatát be nem fejezte, a felmentést nem kaphatja meg.

Magyarország a népszövetségben

Budapest, szept. 19. Genfből táviratozzák a Magyarországnak: Feltétlenül megbízható helyről, a népszövetség delegátusainak köréből ered az a hiteles értesülésünk, hogy Magyarországot biztosan fel fogják venni a népszövetség kötelékébe, miután Ausztriával a tárgyalások megegyezésre vezettek és a Burgenland miatti konfliktus néhány nap alatt el fog simulni.

Apponyi Albert grófot, a magyar delegáció vezetőjét holnapra vagy holnaputánra várják Genfben. Általános az a felfogás, hogy a népszövetség teljes ülésén legfeljebb 4-5 szavazattal fogják ellenezni a felvételt és így azt lehet mondani, hogy majdnem egyhangulag fog történni a népszövetségbe való felvétel.

A török nacionalisták és görögök harca A hazafias érzés és hősi lelkület legyőzi a nyers erőszakot

Mint a török viszonyok alapos ismerőjét, a M. T. L. debreceni munkatársa megkérdezte Pröhle Vilmost, hogy mi a véleménye a török nacionalista mozgalmakról. Erre vonatkozólag a képviselő ur a következő felvilágosításokat adta:

— Meg vagyok arról győződve, hogy a kemalisták szabadságharca sikerrel fog végződni, mert nincs az a technikai felszerelés, amely Kisáziában a létéért és függetlenségéért harcoló törököknek lángoló hazaszeretét és

példátlan hősiességét legyőzni tudná. Musztafa Kemal basa az egyesült angol-francia hadsereget annak idején összetörte és futásra kényszerítette a Dardanelláknál. Az ő lángelméje és a kisázsiai törökök példátlan önfeláldozása tökéletes diadalt fog aratni az önhittségében veszedelmes kalandra vállalkozott görögökön. A török nacionalisták példája megnyugtatólag hathat reánk is, mert a Sakaria menti török győzelmek azt jelentik, hogy a hazafias érzés és hősi lelkület föltölte áll a nyers erőszaknak.

Magyarország teljes felosztását akarják a csehek

Legújabb hírek Nyugatmagyarország ügyében

Cseh beavatkozás

Jól értesült körökben híre jár, hogy Benes a bécsi követ úján már kétszer ajánlotta az osztrák kormánynak, hogy kérje fel Cseh-Szlovákiát a beavatkozásra és hogy ő maga az antanttól a beavatkozásra szóló megbízás elérése érdekében bugólkodik.

A Benes szándékával ismerős egyének állításai szerint Benes egyetért a kisantant többi államaival abban, hogy ennek a megbízásnak az elnyerését minden eszközzel elő kell mozdítani, a megbízást pedig egyben Magyarország teljes felosztására kell felhasználni. A kisantant beavatkozásának Olaszország a legmakacsabb ellensége.

Az antant ultimátuma

Bécs, szept. 19. Mint a „Korrespondenz Hervay“ beavatott forrásból értesül, az antant hatalmaknak budapesti együttes demarsa küszöbön áll. A követek ezuttal nem mint a nagykövetek tanácsának meghatalmazottai, hanem mint az antant képviselői együttesen lépnek föl és a magyar kormánynak nyugatmagyarországi magatartása miatt határidővel ellátott ultimátumot nyújtanak át, amely, ultimátomban felsorolják a kényszerrendszabályokat, amelyekhez az antant követeléseinek nem teljesítése esetén nyulni fog.

Ez idő szerint Párisban még folynak a tárgyalások az ultimátum megszövegezéséről. A magyar kormány elé e akar vágni ennek a lépésnek és Londonban, Párisban és Rómában jegyzék útján már az ultimátum előtt bizonyosgot akar tenni lojális szándékairól. A nézet az, hogy a nyugatmagyarországi helyzet sürgőssé teszi a döntést, minthogy a tisztázatlan viszonyok a Bethlen-kormány helyzetét mindinkább tarthatatlanná teszik. A Bethlen-kormány bukása a kisantant számára tárt karokkal fogadott alkalom lenne arra, hogy végre beavatkozhassék, ez pedig sok lehetőséget adna valamely újabb háborúnak Középeurópában.

Szerb mozgósítás

Bécs, szept. 19. A „Montags-Zeitung“ jelenti Laibachból: A „Jugoszlávia“ jelentése szerint a jugoszláv határon három hadosztály áll készen Magyarország ellen Meiser tábornok parancsnoksága alatt, arra az esetre, ha Magyarország magatartása a nyugatmagyarországi kérdésben szükségessé tenné a fegyveres beavatkozást. (MTI.)

Osztrák hazudozás

Bécs, szept. 19. Az „Arbeiter Zeitung“ jelenti Bécsújhegyről: Vasmegyében plakátokat ragasztottak ki, amelyek rögtönítelő bírások alá vonják mindazokat, akik a csatlakozási mozgalom hívei és minden fegyverfogható férfit fegyverbe szólítanak. A plakátokat IV. Karoly irta alá. A II. zóna mellett állítólag igen nagy számú reguláris csapatot észleltek és sok olyan embert, akik fehér karzalagot viselnek e felirással: „Nyugatmagyarországi karhatalom.“

A MTI megjegyzi, hogy a hír jellemző példája a szociáldemokrata A. Z. ferdítései, mert részlegesen, a lakosság egyes érzelmi momentumok szerint elkülönöződő rétegeire rögtönbíráskodást hirdetni jogi abszurdum. A mozgósítási hírek meséiben az A. Z. mindig

mindig előljárt s tudósításának csak az az őszinte része, mely Bécsújhegyet nevez meg forrásul, a kommunisták székhelyét.

A miniszterelnök nyilatkozata

Genf, szept. 19. A „Gazetta de Lausanne“ magyarországi levelezőjének Bethlen István gróf miniszterelnök a következőket mondotta:

— A magyar hatóságok, polgáriak és katonaiak egyaránt, az utolsó emberig kivonultak az „A“ zónából. Az az ellenállás, amire a bevonuló osztrákok bukkantak, helyi ellenállás volt. A helybeli lakosok szervezték, akik nem akartak osztrák uralom alá kerülni.

Ez az ellenállás sajnálatos a mi szempontunkból, mert azt a vádat borítja Magyarországra, hogy játszik a szarával és háborus érzelmeket táplál. Ezt az ellenállást azonban megmagyarázza a lakosságnak kemény hazafiassága. Nem akar elszakadni hazájától, nem akarja megengedni, hogy előzetes megkérdezése nélkül Ausztria karjába szakítsák.

Ellenséges hang angol lapban

Páris, szept. 19. A francia sajtó már nem foglalkozik a nyugatmagyarországi események kommentálásával, de annál élénkebben folytatja a kampányt az angol sajtó, még pedig magyar ellenes szellemben.

A „Daily Telegraph“ ultimátumot helyez kilátásba Nyugatmagyarország kiürítésének biztosítása érdekében és keményen bírálja Magyarország vakmerőségét, amellyel Baranya teljes kiürítését követeli. A pécsi bányák kérdése tekintetében az angol lap szerint a szerbek, a magyarok és a szövetségesek között kielégítő megegyezés jött létre. A „Morning Post“ szerint a pangermánok roppant nagy propagandát fejtenek ki a nyugatmagyarországi vármegyékben, nagy előnyöket helyezve kilátásba arra az eretre, ha Németországgal megtörténik az egyesülés. (MTI szikratávirata.)

Az orosz ellenforradalmi kormány Prágában

Prágából jelentik, hogy Kerenszky volt orosz miniszterelnök kormánya több tagjával a „Narodni Listy“ értesülése szerint néhány napja Prágában tartózkodik. Jelenléte állítólag a szovjeturalom megdőlésével függ össze.

Szerb erőszakosság Baranyában

Pécs, szept. 19. A Siklóstól délkeletre fekvő Olt községtől két kilométerre, az antant által kijelölt országhatártól innen fekvő Eperjes-pusztáról, amelyet a szerb katonaság még megszállva tartott, a szerb őrség tegnapelőtt kivonult. Tótföldi őrsünk erre szept. 17-én Eperjes pusztát megszállotta.

Aznap este a szürkülőben 20 gyalogos és 40 lovas szerb katona Eperjes-pusztát körülfogta, az ott levő őrsünket meglepte, lofegyverezte és elfogta.

A hírek szerint az őrs legénységét Belsőmonostorba kísérték a szerbek. A szerb eljárás jogtalan volt, mert Eperjes-pusztát az antant döntése értelmében Magyarországot illeti meg és a szerb katonaság a pusztáról már előzetesen kivonult volt. (MTI.)

NAPI HIREK

— **Muzeum felügyelő bizottsági ülés.** A muzeumi- és könyvtári felügyelő bizottság holnap, szeptember 21-én 4 órakor a Csokonai-kör termében fontos ülést tart, melynek tárgysorozatán a folyó ügyeken kívül szerepel az a javaslat, amit a felügyelő bizottság a városi tanács elé terjeszt a muzeumnak juttatott 20.000 koronás rendkívüli államsegély felhasználása tárgyában. Ez alkalommal tárgyalják azt a felvetődött eszmét, hogy a kollégium duplum-könyvtárának helyi vonatkozású régi példányait a muzeum szerezzék meg.

— **A pozsonyi jogi fakultás sorsa.** Kassáról jelentik: E hó 14-én délelőtt adta át a megszüntetett magyar jogi fakultás tagjainak küldöttsége Prágában Massaryk köztársasági elnöknek memorandumát. Massaryk megígérte, hogy az ügyet alapos vizsgálat tárgyává fogja tenni, kijelentette, hogy a köztársaságban élő magyarság helyzetét nagy figyelemmel kíséri.

— **A pénzügyi fogalmazók közgyűlése.** Budapestről jelentik: A pénzügyi fogalmazók kar országos egyesülete tegnap tartotta közgyűlését, amelyen különösen a vidéki tagok nagyszámban vettek részt. Az egyesület memorandumba foglalta kívánságait, melyet Hegedűs Lóránt pénzügyminiszter ma délelőtt vett át az egyesület küldöttségétől. A miniszter kijelentette, hogy az állami alkalmazottak helyzetének javítása tárgyában a napokban törvényjavaslatot fog beterjeszteni.

— **A trencsényi szupán fülét bántja a magyar szó s rendelkezést adott ki ellene,** mert szerinte a vérrel kivívott cseh szabadság kigunyolására szolgál, ha a felvidéki magyarok magyarul beszélnek. Tehát vérrel vívták ki a cseh szabadságot. És kérjük tisztelettel, kinek vagy kiknek a vérével? Talán cseh vérrel? Oh nem, a cseh övakodott véret ontani, de annál bőségesebben ömlött a haretereken a magyar vér, a csehek árulásai következtében, és ömlött Szibériában, az oroszokhoz átpartolt cseh rabtartók galád kegyetlenkedései folytán. Igen, vérrel kivívott szabadság, amde magyar vérrel, mely visszazáll azoknak fejére, kik miatt kiontatott.

— **A görögök beismerik vereségüket.** Párisból jelentik: Egy hivatalos görög kommuniké megerősíti azt a hírt, hogy a görög hadsereget a Sangaria folyó balpartjára vetették vissza. Az „Athénai“ nevű lap arról értesül, hogy a görög kormánynak most már az a szándéka, hogy a kisázsiai kérdést diplomáciai úton rendezze.

— **Vizvezeték a Rakovszky-utcán.** A Rakovszky-utcai lakosoknak régi panasza, hogy sem közutjuk, sem házi vizvezetékük nincs, s ezért arra kérték a városi tanácsot, hogy furasson részükre egy új közutakat. A városi tanács tegnapi ülésén utasította a mérnöki hivatalt, hogy a Rakovszky-utcán egy vizvezetési kut felállításáról gondoskodjék.

— **A város része a forgalmi adóból.** A most életbeléptetett általános forgalmi adóból, amennyiben annak kezelésében résztvesznek, a városoknak egyharmad arányában részese-désük van. A városi tanács idevonatkozólag megbízta Válsary István tanácsnokot, Magoss György főügyészt és Kondor Kálmán főszámvévőt, hogy tegyenek javaslatot: érdemes-e a városnak a forgalmi adó kezelésében résztvenni. A tanács tagjai körében az a felfogás, hogy az adó kezelését még netalán új szervek felállítására esetén is vállalni kell, mert a forgalmi adóból befolyó 9 millió korona egyharmada is tekintélyes összeget jelent a városnak.

— **Nem jön pontosan a szén.** A városi tanács tegnapi ülése foglalkozott a világítási vállalat szénellátásának biztosításával s tekintettel arra, hogy a szénszállítmányok nem érkeznek pontosan, elhatározta, hogy a szénkormánybiztoshoz fordul a napi 80 tonna szénilletmény rendes kiutalása ügyében. A tanács egyben fölkerlte Miszóc y Lajos főispánt, hogy ezirányban járjon közbe úgy a szénkormánybiztosnál, mint a kormánynál is.

— **Németország háborús vesztesége.** Berlinből jelentik: Németország összes háborús vesztesége 6.065.688 ember. A halottak száma 1.808.545.

Igy jár, aki zsidóban bizik. Jámor István Thaly Kálmán utcai gazdálkodó néhány héttel ezelőtt megegyezett Rosenfeld Károly debreceni lakossal, hogy 29 métermázsza árpát szállít neki 41 ezer koronáért. Jámor az egyezséghez híven csakugyan el is szállította az árpát Rosenfeldhez, ez azonban minden elképzelhető ürüggyel huzta-halasztotta az árpa árának kifizetését, úgy hogy Jámor folytonos sürgető felszólításainak sommi eredménye nem lett a pénzéhez sehogysom tudott hozzájutni. Végre, mikor Jámor megunva a herce-hurcát, ismét elment Rosenfeldhez, hogy erőlyesen követelje tőle az árpa árának kifizetését. kiderült, hogy az már régen eladta az árpát másnak, természetesen készpénzfizetés mellett s a pénzzel együtt átszökött a demarkációs vonalon túlra, román megszállott területre. A károsult Jámor feljelentése alapján az állami rendőrség megindította az eljárást a csaló Rosenfeld ellen.

Halállal büntetik a valutacsempészést Jugoszláviában, amint azt azon az értekezleten elhatározták, amelyet a börzspekuláció korlátozása és a valutazüzet rendszabályozása tárgyában a pénzügyminiszter elnöksége alatt tartottak. Egyben kimondták, hogy a tiltott valutazüzetekkel foglalkozó bankokat is becsukják. (Követendő példa!)

Szász Zoltán ellen folyik az eljárás. Budapestről jelentik: A budapesti ügyészség, mint ismeretes, vádiratot adott be Szász Zoltán ellen, mert tavaly egy előadásán azt hangoztatta, hogy Magyarországon zsidóüldözés folyik. A büntetőtörvényszék vádtaácsa ma Szász Zoltán kifogásainak meghallgatása után elrendelte az ügyes az eljárást.

A jubiláló montcenisi alagut. Turinból jelentik: Nagy ünneppéggel ülték meg a montcenisi alagut megnyitásának félszázados évfordulóját.

Hamisított bankjegyek Nyiregyházan. Nyiregyházáról jelentik: Nyiregyházan vasárnap letartóztattak 10 termény- és valutakereskedőt. Amint megállapítást nyert, 55.000 korona értékű hamis lebélyegzésű 10 és 20 koronásokat hoztak forgalomba. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást indította meg. A hamis lebélyegzésű bankjegyek valószínűleg Csehszlovákiából származnak.

A csehek a Ruthén-földet háromfelé osztják. Prágából a „Narodni Listy” jelenti, hogy október 15-én életbe lép a Ruthén-földnek kerületi beosztása. A minisztertanács augusztus 26-iki határozata szerint a Ruthén-földet három kerületre osztják, még pedig: ungvári, beregi és máramarosi kerületre, amelyeknek székhelyei: Ungvár, Munkács és Huszt. A máramarosi kerületi hivatalt Husztról Nagyszőlősi helyezi át.

Letartóztatták a postautó soffőrjét Budapestről jelentik: Tegnap este döntő bizonyítékok birtokába jutott a rendőrség a milliós postaszakk ellopása ügyében, amelynek alapján Fabó soffőrt előzetes letartóztatásba helyezték. A nyomozás során megállapították, hogy a postautó, miközben a Szabadság-térről a budai II. számú fiókhoz érkezett volna, defektust kapott. Miközben az autó ottan vesztegelt, tűnt el a milliós szakk. Remélik, hogy Fabó még ma beismertő vallomást fog tenni, amelynek esetén tettestársai is kézrekerülhetnek.

A lettekkel tanácskozunk a hadifogolyügyben. Rigából jelentik: Jungerth Mihály dr. miniszteri tanácsos a hadifogolykicszerelés perpektuálása céljából Rigába érkezett, hogy Lettországgal megkezdje a tanácskozást.

Uj iparengedélyek. A városi tanács tegnapi ülésén a következő új iparengedélyeket adta ki. Schwartz Sándor műszerész 500, Des Combes Henrikné nő ruhavarrás 200, Szotak István szetűs 300, Petze Jánosné sertéskereskedés 1000, Kerezi Jánosné szatucs 200, Klein Sámuel épületanyagok kereskedése 1000, Nema Lajos műszerész 1000, Zöld Aladár mezőgazdasági termények, takarmány, mezőgazdasági felszerelések adásvételének közvetítése 500 korona ipardij lefizetése ellenében.

Megállapították Árva és Szepes határait. Kassáról jelentik: A maebrisch-osztrai nemzetközi cseh-lengyel határmegállapító bizottság szeptember 2-án és 4-én ülést tartott. Ezen ülésen megállapították Árva- és Szepesvármegye „végleges” határait.

Eulenburg herceg meghalt. Berlinből jelentik: Eulenburg Fülöp herceg egykori bécsi német nagykövet 75 éves korában meghalt. A herceg a világgal és önmagával meghasonulva töltötte életének utolsó éveit, amióta egy botrányos per középpontjában volt, amelyben természetellenes cselekménnyel vádolták. Harden Miksa támadó cikkei és a sok törvényszéki tárgyalás megtörte erejét, a büntetéstől azonban megmenekült, mert az orvosok gyógyíthatatlan betegnek nyilvánították.

Szabószerzők fenyeget Budapestben, mert a szabómunkások szakszervezete néhány nappal ezelőtt újabb bérköveteléssel állott elő, még pedig ezuttal 35 százalékos béremelést kértek, amivel egy műhely-munkás fizetése évi 67.600 koronára emelkednék. A munkaadók ezzel szemben csak 10 százalékos béremelésre hajlandók, a munkások az egyeztető tárgyaláson azonban ezt nem vették tudomásul és ragaszkodnak eredeti követelésükhöz.

Ítélet a Tisza-pörben csak a hét végére várható, az öt hónapi tárgyalás befejezése után. A bíróság a perbeszéd befejezése óta naponként reggel 9 órától délután 2 óráig szakadatlanul tanácskozik és a büntető anyagának rengeteg nagy halmazát a legapróbb részletekig megvitatja.

Betétzárolás a felszabadult részeken. Budapestről jelentik: A felszabadult területeken a pénzügyminiszter az első vagyonszállítási törvény értelmében elrendelte a betétek zárolását.

Dr SZILÁGYI IMRE magán hegedűoktatását megkezdte. Tanítványok jelentkezését elfogadja délelőtti órákban, Piacutca 10. szám, I. emelet

Halálosok. Major Jánosné Matyik Zsuzsanna 69 éves, Róth Katalin 15 hónapos, Abel Erzsébet 7 éves, Kozma Mária 4 éves, Szabó Ilona 24 éves, öz. Nagy Józsefné Ethei Mária 79 éves, Jeney János 71 éves, Szabó Eszter 5 éves, Vig Eszter 2 éves, Ménes Mihályné Szabó Julianna 41 éves, Tikász Imre 20 napos, Fin Róza 12 éves, Dobi Sándor 2 hónapos, öz. Kerekes Istvánné Spihera Anna 80 éves, Szabó Erzsébet 11 éves, Arany Mihályné Szűcs Julianna 44 éves

Önmagát dicséri az ujonnan berendezett Albert Belvárosi Ettermének kiténő házában magyar konyhája, gazdag választéku villás reggelije. Állandó ékezők felvételnek. Tisztviselőknél és kereskedelmi alkalmazottaknak nagy árengedmény. *Városház-utca 4. szám.*

Orvosi, jogi, gazdasági és minden más egyetemi tankönyvek Csáthy Ferenc tudomány egyetemi könyvkereskedésében kaphatók. Piacutca 8. sz.

A nemzetgyűlés csütörtökön összeül

Budapest, szept. 19. A nemzetgyűlés csütörtökön, e hó 22-én délelőtt 10 órakor ülést tart.

Teleki sikere Amerikában

Newyork, szept. 19. Az amerikai sajtó nagy elismeréssel emlékszik meg arról az előadás-sorozatról, amelyet gróf Teleki Pál volt magyar miniszterelnök Williamstownban az Institut of Politic ülésein Magyarországról tartott. Az előadásokat válogatott előkelő közönség hallgatta, amelynek sorában az amerikai politikai tudományos és társadalmi élet számos kitűnősége volt jelen.

Gróf Teleki Pál főleg az ellen a vád ellen védte meg Magyarországot, mintha a régi magyar politika elnyomta volna a nemzetiségeket, és részletesen ismertette az igazságtalan trianoni békekötés gazdasági, földrajzi, néprajzi, népességi, politikai és egyéb téren mutatkozó romboló hatásait kiemelve, hogy Amerika a fegyverszünet óta Magyarországgal szemben állandóan igen korrekt magatartást követett.

Az amerikai lapok egyértelműleg dicsérrettel szólnak az előadásnak kifogástalan angol stílusáról.

Uj lengyel miniszterelnök

Varsó, szept. 19. Az államfő Ponitovszky Antalt, a varsói műegyetem rektorát bizta meg a kormányalakítással.

Képviselők a kiviteli panamában

Budapest, szept. 19. Az ügyészség Forbát Tibor és Weisz Róbert előzetes letartóztatására tett indítványt. — Az iratok alapján az ügyészség négy rendbeli indítványt szerkesztett amelyben négy képviselő mentelmi jogának felfüggesztését javasolja, hogy ellenük is megindulhasson a büntügyi eljárás. — A négy nemzetgyűlési képviselő nevét egyelőre titokban tartják.

A szovjet Európától kér segítséget

Riga, szept. 19. (Havas.) Nansent egy moszkvai táviratban arra kéri, hogy az európai kormányoktól az éhínség leküzdésére 10 millió fontsterling erejéig hitelt kérjen. A szovjet-kormány az illető közegeknek megadja a beutazási engedélyt Oroszországba az élelmiszerek elosztásának ellenőrzése céljából oly feltétel alatt, hogy minden politikai és kereskedelmi tevékenységtől tartózkodnak.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök Igazságban :
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.*

SPORT.

Sipos győzelme. Budapest—Magdeburg közötti uszóversenyben Sipos Radenmacher világrekorderrel mérkőzött s a közönség óriási örömmujongása között 100 m. 1 p 19.2 mp rekordidő alatt győz. Magdeburg pontversenyben legyőzte Budapestet 100 m. főiskolai hátúszás bajnokságban Jozst F. kerületi bajnokunk harmadik díjat nyerte Krausz és Tatali után

DKASE—DVSC 2: 1 (0: 0). Szép számú közönség nézte végig, dacára a csunya szeles időnek, a mult bajnokság első két helyezettjének küzdelmét. A izgalmas heveségét fokozta a közönség zajos viselkedése, mely izgalmas az első féldőben szépen játszó játékosokra is átragadt s elrontották a mérkőzés szépségét. A mérkőzést a nagy szél az első féldőben teljesen irreálissá tette. Kombináció, passzjáték lehetetlen volt. A mérkőzést különben a DVSC szíjlet támogatott offenzívája vezeti be. Rövid játék után a 11 percben Vancsik először jut kapulóvészhez, röviddel reá Fried II. lábáról kornerre megy a labda. Ez az egyetlen korner volt a játékban DKASE is támadásokat intéz, azonban sok offside akadályoz, Petruc szépen fogja Szolárszky szabadrugását, majd a kiadott labdát Polonecky II. kapufőle rugja. Kereszturi 20 m szabadrugását Fülöp ügyesen fogja, ezután mezőnyjáték. Helyesre után a szél alább hagy s a DKASE Sipos révén a balsarokba helyezett labdával megszerzi a vezetést (5 p.) DVSC támadásba kezd, de nem bír akcióképes lenni. Rövid játék után Sipos hosszan eladott labdáját Fried I. a kapuvonalról a középre adja, melyet a kiszaladó kapus mellett Rottmann gólról. A kapuba közben beállott Szolárszky I. már csak úgy bírja védeni, hogy kézzel leüti. A megítelt 11-es Kereszturi lassan közeledve ki-vánja rugni, közben az idegesen várakozó kapus a kapulótér vonalán túl jut s Szolárszky I. is bemegy, ezután rugja Kereszturi a kapusnak a labdát, mely visszapattanva hozzá, gólbá jut. A 11-es szabályszerű nem volt, de megítélése helyes. Heves vitaközs után DVSC kezd s támadásba megy s 28 percben Polonecky II. Némelh leadását gólbá fejeli. Zöld és Fried visznek még némi változatosságot a hátralevő időben a játékba, de a bíró, akinek nincs érzéke az újabb sportszabály iránt, igen helyesen mindkettőt kiállítja. A DKASE Petruc, Baik Fried II., Deutsch, Kereszturi, Klein, Martin, Sipos, Buttkai, Rottmann, Fried I., a DVSC Fülöp, Szolárszky I., Szolárszky II., Bertók, Németh, Zöld, Janó, Vancsik, Kovács, Polonecky II., Molnár játékosokkal állott fel.

DKASE II—DVSC II. 0: 0 Biró Pauló István. A mérkőzés alatt mindig az a csapat volt fölényben, mely háttal játszott.

DEAC—DMTK 1: 1 (0: 0). Ez volt a debütje a folyó szezonban a DEAC-nak. A csapaton nagyon meglátszott a tréningnek a hiánya s így nem csoda, ha eldöntetlen eredménnyel kellett nagyszámú közönséget kielégíteni. Bár a támadásban folyton fölényben voltak, gólról keveset d lgoztak. Glatzhoz közeledni sem mertek s inkább elhagyták a labdát, semhogy összerújljenek vele. Véleményt azonban nem lehet alkotni a tegnapi játékról, mert a szél minden kombinációt megfúszított. Jó volt a csapatban Horvát új hatvéd, ki sokat ígér, de nincs még teljesen formában. Igen hasznos munkát végzett s ennek köszönhető, hogy Alföldynek kevés munkája akadt. Ha a csatár s fedezetor összjátékra dolgozik, több hasznuk lett volna, mint az egyéni próbálkozásokkal. Poroszlav jó volt, csak hamar kifulladt, nem szokva meg új szerepét, igen elhanyagolta a szélsőt. DMTK ban jó volt Keresztessy és Szotyori, ki a k egyenlítőt rugta. A DEAC csapata Al-

földy, Horváth, Csáky, Ókrós Sándor, Nagy, Diószeghy Fodor, Ókrós Karoly, Poroszlav, Held, Borsi. A DMTK csapata Szántó, Glatz, Keresztessy, Kun, Pap, Pal, Fehér, Uakovich, Kerekes II., Szotyori, Varga.

DTE-KSE 1:0 (0:0) Igen kevés ember volt kíváncsi a két csapat küzdelmére, feltűnő gyéren volt néző. A máskor lelkes DTE játékosokra ez annyira hatott, hogy a biztos győzelmet is, dacára állandó fölényének a deprimált játékosoknak csak 9 perccel a befejezés előtt sikerült megszerezni. DTE fölényel kezdődik a játék s egymásután jutnak kornerekhez, azonban minden hiába, helyzetük kihasználását nem kíséri szerencse. Helycsere után KSE-t támogatja a szél s ő is fölyomul, de mikor a szél eláll, ismét a DTE uralja a mezőnyt. A befejezés előtt Bartha kicselezve a védelmet, a labdával egyedül befut a kapuba.

Droguliták-HyTVE 3:0 (0:0) A nem megfelelően előkészített mérkőzést gyér szamu közönség nézte végig, hol az első félidőben még egyenrangúknak mutatkoztak ellenfél a másodikban teljesen visszaesett.

Fővárosi eredmények. FTC-UTE 3:2. III. ker. TVE-VII. ker. SC 1:0. Törökvs-Vasas 1:0. MAC-Kispesti AC 0:0. BTC-VAC 4:0. II. a) osztály 33 FC-ETC 2:0. Zuglói AC-BEAC 1:0. UTSE-BSE 4:0. NSC-Ékszerész 2:0.

NYE nemzetközi atletikai 100 méteres síkfutás 1. Düncker Berlin 11'2 mp, 2. Hantó. 400 méteres síkfutás 1. Düncker Berlin-50'1 mp, 2. Kurunczy, 800 méteres síkfutás 1. Benedek 2 perc, 2. Havemann. 4-szer 100 méteres staféta 1. MAC 47'2 mp. Diszkoszvetés 1. Csejthy 41'48, 2. Kobulcsky. Magasugrás 1. Petrasovszky 176 cm, 2. Székely. 110 méteres gátfutás 1. Stolmar 15'8 mp. Távolugrás 1. Haluska 665 cm.

Birkosás. A DVSC október 9-én helyi meghívási birkózó versenyre kért a kerületi engedélyt. Mint értesülünk, a DVSC agilis vezetősége a versenyre az összes legkiválóbb versenyzőt Kovács Zsigmond, Szabó József, Erdei Gyula, Paulovich Béla, Czaban Nándor, Pencz Miklós, Tiba testvérek, Henszel István, Tóth Béla, Peskó János, Klein Ferenc, Moskovits Béla részvételét igyekszik megnyerni. A rendező egyesület 20-22 birkózóját állítja sorompóba.

A DTE nehéz atletikai szakosztálya az ökölvívó szakosztály felállítását határozta el. Felkérem mindazokat, kik a boxolás nemis sportjával foglalkozni óhajtanak, hogy Rózsahegy Jerd a boxoló szakosztály kapitányánál, a DTE tornacsarnokában hétfőn, szerdán, pénteken délután 5-8 óráig sziveskedjenek jelentkezni.

Ítélet az összes egyesületek birkózó szakosztályának előadói, hogy a MBOSz. rendeleteinek átvétele végett nálam sürgősen jelenjenek meg. Paulovich Pál, kerületi előadó.

Ítélet a Weszprémy--P. Nagy Zoltán rágalmazási perben

A bíróság 1 havi fogházzal sújtotta P. Nagy Zoltánt

Napok óta tartó tárgyalás után vasárnap került sor a P. Nagy Zoltán ellen folyó közismert rágalmazási perben a perbeszédre.

Réggel 9 órakor nyitotta meg Serly járásbíró a tárgyalást és felhívására Weszprémy Andor főmagánvádló képviselőjében dr. Gergely Jenő ügyvéd tartotta meg egy óránál hosszabb vádbeszédét: P. Nagy Zoltán valóban rágalmakat szórt Weszprémyre, tönkre akarta tenni, áskálódott ellene a néptanács, a direktorium előtt, nyugalmát és életét tette ezzel kockára, most a Casinóhoz folyamodott és főmedvényében Weszprémy becsületét támadta meg. Vessen véget a bírói ítélet a rágalmazó hadjáratnak, üsse ki a vádlottnak kezéből a mérgezett pennát, sújtsa le rá a törvény teljes szigorával.

Dr. Fényes Endre védő a vádlott jóhiszeműségét vitatta részletes védőbeszédében.

Nagy közönség előtt hirdette ki Serly járásbíró tegnap délután a járásbírói ítéletét, amely P. Nagy Zoltán vádlottat rágalmazás vétségé miatt egy havi fogházzal mint fő, 500 koronára mint mellékbüntetésre ítélte, egyben kötelezte arra, hogy 3000 korona ügyvédi költséget fizessen Weszprémy részére.

Részletesen indokolja az ítéletet, hogy P. Nagy Zoltán súlyos rágalmazást követett el, mert bár megkísérelte állításának igazolását, de az semmi tekintetben sem sikerült. Súlyosítja a cselekményt, hogy a város legelőkelőbb egyesületének színe előtt követte el a vádlott tettét s hogy raffinált számítással még a főmagánvádló atyját, mint a Casino elnökét is ferde helyzetbe akarta hozni.

Figyelemmel azonban vádlott feldult lelki állapotára, amelyet az áldatlan zenedei harc okozott, reméli az ítélet a vádlott javulását, ezért a büntetés végrehajtását egyelőre három évi időtartamra felfüggesztette.

Főmagánvádló szigorításért, vádlott felmentésért jelentett be felebbezést.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferencz József-ut 59.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Kedd (20-án) „Legszebb kaland“ viganjáték.

Szerda (21-én) „Gyurkovits leányok (Tisztviselő est.)“

Csütörtök (22-én) „Legszebb kaland“ Viganjáték“.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Tisztviselő est lesz ismét szordán a Csokonai színházban. Színre kerül a Gyurkovits leányok.

A legszebb kaland a Csokonai színházban kedden és csütörtökön kerül színre Rubinyi, Holttay, Mátrai, Á. Szabó Irma, I. Lukács Julia és László Gyula a vezető szerepekben.

Színházi fegyelem. Bodán Margitot a szombati előadás lemondásáért a színészekből választott hármas, illetve felebbezés folytán az ötös bíróság a tagok kötelekéből való elbocsátásra ítélte, ezzel is dokumentálni akarván azt, hogy a közönség megbecsülése és a fegyelem fentartása minden körülmények között irányadó a színháznál.

Jön! A mesék szigete csodás amerikai látványosság 7 felvonásban Louise Loyallyel a főszerepben az Urániában — pénteken.

Megjött! Li-Lang a kegyetlen. A Corvin filmgyár R. T. ezidei nagyszabásu filmsorozatának első darabja. A hat felvonásos exotikus meséjü kínai milienban lejátszódo képek minden jelenete magával ragadja a közönséget, a rendezésnek tökéletes artisztikuma, az izgalmas cselekmény, a szerepeket krealó művészek hatalmas játéka a spontán lelkesedésnek kitöréseit váltja ki a közönség sorából. E hatalmas film attrakciót ma kedden először mutatja ue 7 és 9 órakor az Uránia, rendes helyárak

mellett. Siessen magának helyet biztosítani! Jegyélővétel!

Li-Hangot okvetlen nézze meg ma az Urániában 7 és 9-től. Rendes helyárak! Kedden, Szerdán, Csütörtökön.

A Li-Hang fényképeit a Nizzai virág üzlet kirakatában láthatja.

A tőzsde

Zürichi zártotzsde szept. 19. (MTL) Berlin 572, Holland 182.— Newyork 580, London 2160, Páris 4095, Milánó 2450 Brüssel 4080, Koppenhága 102.—, Prága 695.—, Budapest 110— Zágráb 240, Bukarest 590, Varsó 13, Bécs 0'47, Osztrák lebeltyeg 40.

Budapesti zárlat szept. 19. (MTL) Magyar hitel 1776 Osztrák hitel 690, Angol-Magyar bank 7.45, Leszámit bank 790, Magyar-Olasz bank 800, Jela hitelbank 210, Keresk. bank 7300, Pesti hazai első 20800, Borsodmiskolci 36.50

Valuták. Napoleon 1820—60, Angol font 1640—1670, Dollár 555—75, Francia frank 3850—850, Márka 512—522, Lira 2330—1940, Osztrák kor. 33 1/2—34 1/2, Rubel 40'25—41 fél Lei 500—520, Sokol 640—85, Svájci frank 949—9500 Korona dinár 844—860, Frank dinár 840—845, Lengyel márka 11—12.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsódrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

DEBRECENI Kalapgyár SZELLÉS KÖSA Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **Piac-u. 63. sz.**

Apró hirdetések.

Eladók

ócska ajtók, ablakok, gerendák, butorok, betoncsatornacsövek, akáhszefonak, kis villanymotor malomkő, Márton ügyvéd. Piac-u 44.

Hordó

eladók, kölcsönzők nagyobb tételbe. Pincét bérbeadó. Poroszlai u. 10. Telefon 273.

Bélyegzőgyár és vésdöntézet

PAULÓ I. Sathyányi-utca 22. Telefon 1365.

HAGYMA

nagyobb mennyiségben Rakóczy-ut 13. sz. alatti zöldségaktarunkban jutányosan kapható. Fuura Aruforga mi r.-t. Debrecen

Forgács István

művészi ábrák, stb.

Debreczeni Gardák

Fankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Kölesőnéket folyósi házakra, toidre és értékpapirokra Beteteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapirokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletmel rendelkezésre áll.

Molyvár ellen

szőrme és téllruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban kerarktoroz KÖVÁRY és ALT. BARR Piac-utca 42.

Burgonyát

nagyban vásárolunk. Köz. tisztv. Fogyaszt. Szövet.

Elcserélném

Szatmárnémetiben Mátyás házamat, valamint király-uton 15. sz. alatti színházváralján (szatmárnémetye) kőpatokban levő szőlőmet debreceni házáért vagy megfelelő értékű földbirtokért.

A ház áll két négy szobás utcai lakásból, fürdőszoba előszoba és üregetett folyosó, valamint egy 8 szobás előszoba, konyha és egy szoba konyhás lakásokból. 650 négyszögű telék örösi kert mintegy 200 drb gyümölcsfakkal.

A szőlő terjedelme: 4 és egynegyed hold nagy gyümölcsös, gesztenye, dió, alma, körte, barack és szilvafákkal, mintegy 3200 tőke szőlő, (méses fehér, bakator, jardovan), cc. 2 és egynegyed hold tölgyes erdő 25—30 éves vágásu.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos Varga Endre a M. N. K. és L. Rt. ügyvezetője, Debrecen Piac-utca 59.

ARANYÉRT, EZÜSTÉRT

budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simon

utca 17.

100 hektoliter használt

hordó eladó

Wiczmándy Gyula

Posta Hajdusámson. Vasutállomás és lakhely: Tamási puszta.

Irodistanó,

ki fizetben már alkalmazva volt, felvételük. Némi gyakorlat a könyvelésben megkivántatik. Ajánkozások a hely és idő megjelölésével a kiadóba adandó le „IRODISTA“ jellegre.

CSURKA „KEGYELET“ Temetkezési Vállalat

Debrecen, Kossuth-u. 8. Költősegélyező egyesület.

Barmilyen temetéseket vidéken is legolcsóbb napi árakon a leggyelmelebb kiszolgálás és személyes felügyelet mellett végez. Telefon 381.

Isőrendű felszerelés. Dus, nagy válaszék.

„Radikál“ patkányirtó szerstb.

Rühkenőcs, Kreolin, Kénvirág, Kálicsappan és mindenféle fertőtlenítő szerek. Telefon 14-80. legolcsóbban szereshetők be. Telefon 14-80. Köző Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.